Det gamla hemmet på Storgatan

1903 - 2003

Lite historik

Midsommaraftonen 1897 firas bröllop på den anrika gamla herrgården på Berg. Bruden är ***Julia*** Gustafsson,(* 1867), dotter till Kajsa Greta Andersdotter och rusthållaren Gustaf Jonsson.. Den lycklige brudgummen är ***Carl*** Aron Cedergren (*1865), född på Johansdal, uppvuxen på Stubbemåla, hans mor är Johanna Petersdotter och hans far är Per Cedergren,(* 1834) *son till Aron och Anna*, Cedergrenska släktens gamla anfäder.

Julia och Carl bosätter sig i Mönsterås. Carl köper den nuvarande fastigheten på Storgatan 1903 av konsul A. Johansson, kallad "Blomster-Johan". Han anlade här på 1870-talet en trädgård i engelsk stil med många ädla buskar och träd . På nedre våningen ligger köket och Carls kontor ut mot gatan, på övre våningen finns sovrum.

Carl bedriver en omfattande affärsverksamhet, köper och säljer spannmål, virke,, ved, frukt m.m. På egna segelskutor fraktas varor ut från hamnen i Mönsterås, bl.a. till Stockholm, frukten från Kronobäcks stora trädgård säljs på Kornholmstorg, vid resor till Lubeck får de äldsta döttrarna ibland följa med. Carl har många järn i elden, han är bl.a. ledamot av kommunalfullmäktige och kyrko- och skolrådet.

Julia är en duktig och kunnig husmor och familjen växer, de får sex vackra döttrar,
Karin ** 98,* ***Anna*** ** 00,* ***Maja*** **04,* ***Inga*** **06,* ***Ruth*** ** 08 och* ***Stina*** ** 13.*

Mönsterås är på denna tid en livaktig handelsplats med en livligt trafikerad hamn, och under de kommande årtionden växer den ut till en betydande köping. I denna, ganska trygga miljö, växer systrarna upp. Ett svårt slag drabbar dock familjen när Ruth, 9 år, och en kamrat, omkommer i en skolhusbrand. I biblioteksparken finns nu en staty av Arvid Källström som minner om denna tragiska händelse.

Men relativt ung drabbas Carl av en svår sjukdom och avlider 1921, 56 år gammal.

" Med Carl bortgick en man, vilkens hand aldrig var sluten, där hjälp var av nöden. Mången framåtsträvande ung man har, då han av andra blivet nekad ett handtag för att kunna bilda ett hem eller börja någon affärsverksamhet, haft Carl att tacka för att ha nått sina önskningars mål" *(Citat från Carls minnesruna.)*

Mamma Julia står nu ensam med fem flickor, Karin 22 år, Anna 20 år, Maja 17 år, Inga 15 år och Putte 7 år. Det blir en svår tid för Julia, även ekonomiskt. Carls hela affärsverksamhet måste avvecklas. Julia kan dock behålla fastigheten tack vare hjälpsamma släktningar. Flickorna får dock en god utbildning och flyttar snart hemifrån och kan börja hjälpa sin mor ekonomiskt. Men yngsta dottern, Putte, skolkökslärarinna, stannar dock kvar i hemtrakten och bor hos sin gamla mor på Storgatan

Elisabeth minns sina barndoms somrar i Mönsterås mycket väl. Jag kommer ihåg när jag fick resa till mormor och moster Putte. Sent på kvällen kom tåget till Mönsterås station och där blev jag mött av mormor. Det luktade på ett speciellt sätt när man gick genom den gamla trädgården, det var lindarna, en av min barndoms dofter. Jag fick goda hemlagade köttbullar, de smakade gott efter en lång tågresa. Jag fick hjälpa till med att gå små ärenden till Asplunds affär som låg i samma hus. På Sjögatan låg mjölkaffären, då hade man en gräddsnipa med för att få grädde och en mjölkkruka till mjölken. Varje dag under semester cyklade vi alla ut till varvet för att bada, sola och dricka kaffe och saft med goda bakelser från Nelssons cafe.

Ett återkommande tillfälle då släkten träffades, var andjakterna på Nötö den 1 augusti. Tidigt samlades skyttarna som prövade lyckan med olika framgång och resultat. Vid 9-tiden kom kvinnor och barn. Faster Maria bjöd alla på frukost, köttbullar, omeletter, jansson, sill, sylta, kroppkakor m.m. Efter all maten tog jägarna sig en tupplur och vi ungar badade och hade hejans roligt. På kvällen var det alltid middag på Kronobäck för samtliga, som då var uppklädda och fina. Vi cyklade hem frampå nattkröken till Storgatan, en gång kommer jag särskilt ihåg, Marianne var så trött så hon somnade och körde i diket.

Gustav Bergström bodde i huset nedanför. Där satt Elisabeth i knät på honom på hans trävarukontor och sjöng "Tryggare kan ingen vara..". Den gamla kontorspulpeten står nu på hembygdsgården.

Mormor Julia avlider *1948*, 81 år gammal.

I juli 1950 samlas den Cedergrenska släkten för sitt första släktmöte i Mönsterås. Faster Maria bjuder på kaffe och ostkaka ute på Kronobäck, och hela släkten förevigas nere på gräsmattan. Efter söndagens högmässa bjuds på kyrkkaffe i Carl och Julias gamla hem på Storgatan, och då beslutas att bilda en släktförening . Elisabeth basar för saftservering till barnen.

Efter mamma Julias död beslutar Anna , Inga och Putte att renovera huset. Men under årens lopp har det samlats mycket i det gamla hemmet , allt kan inte behållas utan det ordnas med auktion nere i trädgården, Elisabeth är där. Faster Maria på Kronobäck vill att Carls gamla chiffonje skall stanna i släkten och ordnar så att den kommer till Kronobäck och den har Elisabeth nu fått överta.

1953-54 görs en genomgripande renovering av hela huset, kakelungnar rivs ut och ersätts med centralvärme och oljepanna i källaren. Putte är ansvarig byggarbetsledare och får god hjälp av Carl-Axel, Lasse, på Kronobäck. På nedre våningen inreds två affärslokaler med stora skyltfönster som imponerar stort på Mönsterås-borna. På övre våningen inreds två bostadslägenheter, en för Asplunds och en för systrarna Cedergren.

Ombyggnaden kostar totalt cirka 170.000 kr , i dagens penningvärde motsvarande drygt ~~en~~ två miljoner kronor. Under alla år, ända från Carl och Julias första tid, har noggrant bokförts alla inkomster och utgifter både för fastigheten och privat. Förhoppningsvis blir det så även i framtiden.

Anna och Inga bor i Stockholm, på Rehnsgatan fram till Inga pensioneras 1971. Då flyttar de hem till Mönsterås . Karin och Harry flyttar också ner till Mönsterås 1964 när Harry blivet pensionär. Nu har alla fyra systrarna återvänt till sin hembygd.

De får glädjen att uppleva många år tillsammans i det gamla hemmet på Storgatan och ute på Puttes sommarnöje på Lövö och på "Holmen", Karins och Harrys sommarställe.. Vi har många fina minnen från den tiden. Ute på Lövö bjuder mostrarna på kalas och vi firar ofta midsommar därute med barn och barnbarn

Men så småningom börjar åren ta ut sin rätt. Anna avlider 1983, samma år som Karin. Inga lämnar detta jordiska den 28 nov 2002 och den 4 april 2003 slutar Putte sina dagar.

I augusti 2003 är det 100 år sedan Carl och Julia köpte huset på Storgatan.

Carl som redare

Mönsterås har gamla traditioner inom sjöfarten, här låg en av de mest betydande hamnarna utefter Kalmarsundskusten som under segelfartygens tid ofta kallades " Skutriket". Från Mönsterås hamn skedde stor utskeppning av framförallt trävaror t.ex. props (gruvstöttor) till kolgruvorna i England och sågat eller bilat virke ut till Europa

Flera av Mönsterås drivande köpmän etablerade sig som redare. Så även Carl Aron Cedergren. Han ägde eller var delägare i flera fartyg

---

" ELLIDA" , skonert. Byggd i Danmark, med hemort Odense.
Inköptes 1900 av Carl . Men redan i sept 1903 blev Ellida påseglad vid Gedser, hela besättningen räddades men fartyg blev vrak.

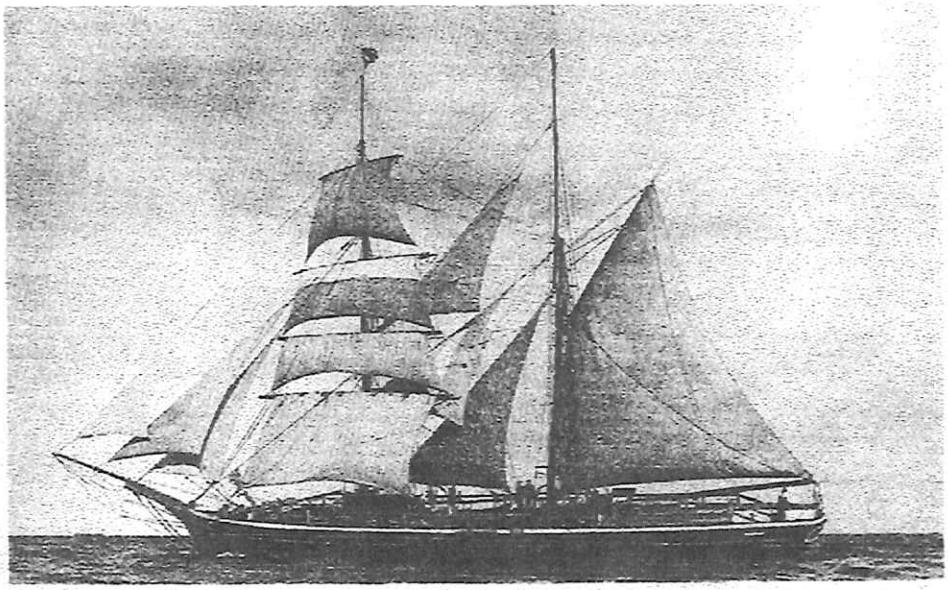
" AKTIV" , slätskonare. Byggd i Timmernabben 1870. inköptes 1900 av Carl för 6000 kr. Under många år seglade Aktiv på Tyskland och Danmark Det var med detta fartyg som Karin och Anna åkte med till Lubeck 1912. Men 1915 råkade Aktiv ut för svår storm i Bornholmsgattet och fick förskjutning i lasten, fartyget kantrade och lade sig med riggen i vattnet. Besättningen räddades men fartyget blev svårt skadat.

"PAULINA" , slup. Inköpt 1920 av Carl och en kompanjon. Paulina seglade mest med ved på Stockholm.

"TAPPERHETEN ", slup. Seglade med ved inomskärs till Stockholm.

"EDVIN" ,slup. Byggd i Bohuslän 1883. Inköptes 1918 för 60 t. kr till partsrederi i Mönsterås med C A Cedergren, Petrus Nilsson, m.fl. Gick på Östersjöfart, men sprang läck 1919 i öppen sjö, men klarade sig. Såldes 1921 till Odense.

Utdrag ur " Det var en Brigg från Mönsterås" av Anton Sjöberg, 1977

Skonerten Aktiv, reg.nr 889. Byggd i Timmernabben 1870 av skeppsbyggmästaren Johan Nordström. Tillhörde från år 1900 ett rederi i Mönsterås med handl. C.A. Cedergren som huvudredare. Bef. från 1903 var Karl Löfström i Timmernabben. Förlist den 4 okt. 1915 mellan Bornholm och Sandhammaren på resa Oskarshamn - Köpenhamn med trä. Besättningen kunde räddas. Fartygsvraket infördes till Ystad.

Grosshandl. C. A. Cedergren avliden.

I sitt hem i Mönsterås köping avled i onsdags em. grosshandl. Carl Arön Cedergren i en ålder av 58 år, 1 månad och 2 dagar.

Den efter en längre tids tärande sjukdom bortryckte var född i Flisereds församling och inflyttade för cirka 30 år sedan till Mönsterås köping, där han sedan idkat en omfattande handelsrörelse, synnerligast med spannmål och under de senaste åren jämväl med ved och trävaror. Han har även varit kommunalt och kyrkligt intresserad och var vid sin död ledamot av köpingens kommunalfullmäktige, har vidare varit ledamot av kyrko- och skolrådet, under ett 20-tal år kommunalnämndsledamot och cirka 14 år ordförande och styrelseledamot i Mönsterås köpings sjukstugas styrelse. För övrigt har han de senaste tre decennierna varit den drivande kraften i Mönsterås köpings kommersiella och administrativa framåtskridande.

Med C. bortgick en man, vilkens hand aldrig var sluten, där hjälp var av nöden. Mången framåtsträvande ung man har, då han av andra blivit nekad ett handtag för att kunna bilda ett hem eller börja någon affärsverksamhet, hos C. att tacka för att ha nått sina önskningars mål.

Grosshandl. C. sörjes närmast av maka, född Gustavsson, med vilken han varit i äktenskap förenad sedan 1897, samt fem döttrar, vilka nu stå djupt sörjande vid den avhållne makens och fa lerns bår. Frid över hans minne.

Grosshandl. C. A. Cedergrens jordfästning.

Grosshandlande C. A. Cedergrens jordfästning på fisdagen blev en gripande högtidsstund.

Under tonerna av Beethovens sorgmarsch inbars den rikt blomstersmyckade kistan i kyrkans kor som smakfullt dekorerats med ormar och grenar samt levande blommor, och nersattes på där anbringad katafalk.

Sedan ps. 484: 1 sjungits framträdde kyrkoherde J. A. Jönsson och förrättade jordfästningen. Officianten började med att erinra om livets förgänglighet samt om nödvändigheten att för alla betänka främlingsskapet på jorden.

I fortsättningen hölls en gripande jordfästelse med ledning av orden: Jag är en främling på jorden, fördölj icke dina bud för mig.

Jordfästningen förrättades på ritualenligt sätt. Därpå sjöngs en hymn av kyrkokören. Sedan ps. 484: 2 sjungits framträdde ånyo officianten och förrättade altartjänst samt läste välsignelsen. Den gripande högtidsstunden övervars av så många som templet kunde rymma och avslöts med att kören sjöng en vacker hymn samt sjöngs unisont ps. 484: 5.

Under orgelns toner utbars därpå kistan och färdes å den väntande likvagnen till kyrkogården och nedsattes i familjegraven.

Här lyste kyrkoherde Jönsson i högstämda ordalag griftefrid samt nerlade i graven en vacker krans från kyrko- och skolråd.

I gripande ordalag talade en svåger, grosshandl. Gustav Söderqvist från Jönköping på familjens vägnar och tackade den hänsovne för den kärlek han alltid visat sina närmaste.

Metodistförsamlingens pastor, G. Lindqvist, talade med ledning av Upph. 7 därmed framförande sitt tack till den hänsovne för den förståelse och kärlek som av honom visats.

Folkskollärarен J. A. V. Petersson talade å Mönsterås sjukstugestyrelses vägnar samt nedlade en vacker krans.

Sedan ännu en sång sjungits framförde hr Söderqvist de nära efterlevandes djupt kända tack för det stora deltagande som visats dem under såväl denna dag som de andra sorgedagarna.

Den stora blomsterskörden fyll-